

Protocol per a la prevenció, la detecció,
l'actuació i la resolució de situacions
d'assetjament sexual, discriminació per
raó del sexe i de l'orientació sexual

Índex

1.	Introducció	3
2.	Objectius	4
3.	Àmbit d'aplicació.....	5
4.	Definicions i exemples.....	6
4.1.	Conceptes: Violència sexual	6
4.2.	Formes de violència sexual.....	7
5.	Actuacions preventives	8
6.	Procés d'intervenció.....	9
6.1.	Fase 1: Comunicació i assessorament	9
6.2.	Fase 2: Denúncia interna i investigació	10
6.3.	Fase 3: Resolució	11
7.	Seguiment i avaluació	12
8.	Plantilla.....	13

1. Introducció

Ens afegim a les polítiques de la IOF: “L'abús i l'assetjament sexual són completament incompatibles amb els valors de l'orientació, i hi ha tolerància zero per a la discriminació i l'assetjament, independentment del gènere, origen ètnic, creences religioses, orientació sexual o discapacitat en el nostre esport”.

En un context social que evoluciona constantment cap a la igualtat i el respecte a la diversitat, és important establir protocols que aborden de manera efectiva les situacions d'assetjament sexual, discriminació de gènere i orientació sexual. Aquest protocol emergeix com una resposta proactiva a la necessitat d'assegurar entorns segurs i inclusius en tots els àmbits del nostre esport.

Els canvis socials i les reivindicacions per la igualtat han posat de manifest la importància de desenvolupar mecanismes eficaços per abordar i prevenir l'assetjament sexual i la discriminació. Amb l'evolució de les mentalitats i la creixent consciència sobre els drets individuals, es fa evident que un protocol és fonamental per establir les pautes clares i garantir una resposta adequada davant de situacions.

En aquest sentit, aquest protocol per a curses d'orientació es proposa com una mesura proactiva per garantir que totes les persones que participen en aquest esport puguin gaudir d'una experiència positiva, lliure de discriminació, assetjament o qualsevol forma de comportament inadequat.

2. Objectius

La FCOC assumeix la responsabilitat de protegir i salvaguardar els drets de totes les persones que formen part de la federació. Per això, adoptem els següents compromisos a través del protocol:

Establir un mètode per prevenir la violència sexual en l'àmbit de l'activitat de la Federació de Curses d'Orientació de Catalunya i els seus centres d'entrenament.

- Garantir que totes les persones i entitats vinculades a la Federació coneguin el contingut del protocol de prevenció i els serveis de protecció disponibles.
- Procurar que les persones, empreses, entitats i institucions relacionades amb la Federació entenguin les seves responsabilitats en la prevenció i erradicació de la violència sexual.
- Assegurar processos de selecció de personal transparents i segurs, exigint que tot el personal que presti serveis a la Federació (entrenadors, personal mèdic, de suport, etc.) disposi del certificat d'absència de delictes sexuals.
- Garantir la implantació de procediments disciplinaris i processos d'apel·lació per gestionar correctament qualsevol possible incompliment dels codis de bones pràctiques.
- Posar tots els mitjans a l'abast per resoldre de manera ràpida i eficaç les sol·licituds d'ajuda presentades relacionades amb casos de violència sexual.
- Adoptar mesures de protecció per a les víctimes o terceres persones que hagin informat sobre conductes relacionades amb la violència sexual.
- Garantir la confidencialitat i l'arxiu adequat de la documentació relacionada amb qualsevol possible cas, seguint la normativa vigent de protecció de dades personals.
- Implantar formació adequada per a la prevenció i erradicació de la violència sexual en el context de l'activitat esportiva gestionada per la Federació.

3. Àmbit d'aplicació

Les disposicions d'aquest protocol s'aplicaran als directius, esportistes, professionals i altres col·laboradors i, en general, a tots els afiliats que formen part de Federació de Curses d'Orientació de Catalunya respecte d'aquelles situacions d'assetjament sexual i discriminació per raó de sexe o orientació sexual que es duguin a terme entre persones vinculades a la FCOC en qualsevol lloc, i en qualsevol moment. Es presenta una llista dels escenaris on serà essencial el compliment del protocol:

- Competicions i Esdeveniments
- Entrenaments i Sessions Formatives
- Entitats Organitzadores
- Medis de Comunicació i Promoció
- Camps d'Entrenament i Zones d'Entrenament
- Recursos i Suports
- Col·laboració amb Organitzacions Relacionades

4. Definicions i exemples

4.1. Conceptes: Violència sexual

L'Organització Mundial de la Salut (OMS) defineix la violència sexual com: “tot acte sexual, la temptativa de consumir un acte sexual, els comentaris o insinuacions sexuals no desitjats, o les accions per comercialitzar o utilitzar de qualsevol altra forma la sexualitat d'una persona mitjançant coacció per part d'una persona, amb independència de la relació d'aquesta amb la víctima, en qualsevol àmbit, inclosos la llar i el lloc de treball”.

La violència sexual integra l'agressió, l'abús i l'assetjament sexual. La violència sexual i els abusos sexuals, es defineixen en la Llei 5/2008 del dret de les dones a erradicar la violència masclista com qualsevol acte de naturalesa sexual no consentit per les dones, inclosa l'exhibició, l'observació i la imposició, per mitjà de violència, d'intimidació, de prevalença o de manipulació emocional, de relacions sexuals, amb independència que la persona agressora pugui tenir amb la dona o la menor una relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu. Considerarem extensiva aquesta definició als actes de naturalesa sexual no consentits pels homes adults o els menors d'edat, donat que en l'esport també es donen i en tenim testimonis.

En aquest marc normatiu, la Llei 5/2008 diferencia les manifestacions següents:

- a) l'agressió sexual consistent en l'ús de la violència física i sexual exercida contra les dones i les menors d'edat que està determinada per l'ús premeditat del sexe com a arma per a demostrar poder i abusar-ne.
- b) l'assetjament sexual defineix qualsevol comportament verbal, no verbal o físic no desitjat, d'índole sexual, que tingui com a objectiu o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat de la persona o de crear-li un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest.

La violència sexual a l'esport és: “Un comportament cap a un individu o un grup d'individus que inclou comportaments sexualitzats (verbals, no verbals o físics) amb intenció o sense, legal o il·legal, basats en un abús de poder i confiança i que és considerat per la víctima o per un espectador com a no-desitjat o coercitiu”.

4.2. Formes de violència sexual

Violència sexual sense contacte físic	Violència sexual Comportaments transgressors	Violència sexual amb contacte físic
Fer acudits sexistes, bromes o insinuacions de caràcter sexual Cridar de manera que suggereixi sexualització Preguntar sobre qüestions íntimes del cos, roba o vida privada Fer observacions suggeridores, mirades i missatges amb contingut sexual Fer comunicacions (trucades telefòniques, correus electrònics, etc.) de contingut sexual i de caràcter ofensiu. Ús de material pornogràfic al centre esportiu de treball o d'imatges o fotografies de contingut sexual explícit.	Apropament inadequat Contacte inadequat Tocaments inadequats als entrenaments Massatges inadequats Convidar l'esportista individualment a casa, fer un àpat, una beguda, anar al cinema Exhibir-se i/o masturbar-se davant la persona afectada Pressionar, de manera insistent, per tenir trobades sexuals Fer comentaris sexuals ofensius Obtenir imatges de parts íntimes del cos d'una persona Requeriments de favors sexuals, que condicionen la promoció o la permanència en el club/equip	Fer petons no desitjats Fer carícies sexuals no desitjades Mantenir contacte físic de naturalesa sexual no desitjat Intentar fer actes sexuals no desitjats Arraconar o perseguir algú amb proposicions o conductes sexuals Fer actes sexuals amb penetració sense el consentiment de la víctima amb o sense coerció

5. Actuacions preventives

A continuació, es detallen diverses mesures a implementar de manera preventiva amb l'objectiu de reduir al mínim les situacions d'assetjament sexual, discriminació per raó de sexe o orientació sexual.

La FCOC desenvoluparà estratègies de sensibilització, que inclouran, de manera exemplificativa:

- Divulgació d'aquest protocol a tots els seus membres i realització de campanyes informatives per difondre'n el contingut.
- Planificació de formació específica sobre els drets, les obligacions i la normativa aplicable, tant per als treballadors com per al personal directiu de la Federació.
- Realització de seminaris de conscienciació oberts als diversos col·lectius que conformen la Federació.
- Ajustament del contingut formatiu dels cursos durant períodes de transició, incorporant formació específica destinada a la prevenció de l'assetjament sexual, la discriminació per raó de sexe o orientació sexual.
- Sol·licitud del certificat negatiu de delictes sexuals al personal tècnic, mèdic, auxiliar i directiu que acompanyi els esportistes menors d'edat en concentracions i competicions.
- Creació d'un protocol específic per a les entregues de trofeus de la federació.

6. Procés d'intervenció

6.1. Fase 1: Comunicació i assessorament

L'objectiu d'aquesta fase és informar, assessorar i acompanyar la persona assetjada i preparar la fase de denúncia interna i investigació (fase 2), si escau.

Aquesta fase, que té una durada màxima de tres dies laborables, s'inicia amb la comunicació de la percepció o sospita d'assetjament que posa en marxa les actuacions de comunicació i assessorament.

La comunicació la pot fer:

- La persona afectada.
- Qualsevol persona o persones que adverteixin una conducta d'assetjament.

La comunicació es presenta a la/les persona/es de referència (Joana Martí) i les seves dades de contacte són (joana.marti@orientacio.cat).

Les funcions de la/les persona/es de referència són:

1. Informar i assessorar la persona afectada.
2. Acompanyar la persona afectada en tot el procés.
3. Proposar l'adopció de mesures cautelars i/o preventives.

Els resultats d'aquesta fase poden ser tres:

1. Que la persona afectada decideixi presentar denúncia.
2. Que la persona afectada decideixi no presentar denúncia i la persona de referència, a partir de la informació rebuda, consideri que hi ha alguna evidència de l'existència d'una situació d'assetjament. En aquest cas, ho ha de posar en coneixement de la federació, respectant el dret a la confidencialitat de les persones implicades, a fi que la federació adopti mesures preventives, de sensibilització i/o formació, o les actuacions que consideri necessàries per fer front als indicis percebuts.
3. Que la persona afectada decideixi no presentar denúncia i la persona de referència, a partir de la informació rebuda, consideri que no hi ha evidències de l'existència d'una

situació d'assetjament. En aquest supòsit, s'ha de tancar el cas, i no s'ha de fer cap altra acció.

El personal de referència és el responsable de la gestió i custòdia de la documentació, si n'hi ha, en la fase de comunicació i assessorament, tot garantint la confidencialitat del conjunt de documents i informació que es generen en aquesta fase.

Si la persona afectada decideix no continuar amb les actuacions, se li ha de retornar tota la documentació que hagi aportat. En cas que decideixi continuar amb les actuacions de denúncia, la documentació s'ha d'adjuntar a l'expedient d'investigació que es generi.

6.2. Fase 2: Denúncia interna i investigació

L'objectiu d'aquesta fase és investigar exhaustivament els fets per tal d'emetre un informe vinculant sobre l'existència o no d'una situació d'assetjament, així com per proposar mesures d'intervenció.

La investigació s'inicia a partir de la denúncia realitzada per la persona afectada. La persona que fa la denúncia només ha d'aportar indicis que fonamentin les situacions d'assetjament. Les persones que intervenen en el procediment tenen l'obligació de guardar una estricta confidencialitat i reserva, i no han de transmetre ni divulgar informació sobre el contingut de les denúncies presentades, resoltes o en procés d'investigació de les quals tinguin coneixement.

El procés d'investigació conclou amb un informe vinculant on s'incloguin les conclusions a les quals s'hagi arribat i es proposin les mesures correctores que es considerin adients. L'informe de la Comissió d'investigació es remet a la junta de la FCOC.

6.3. Fase 3: Resolució

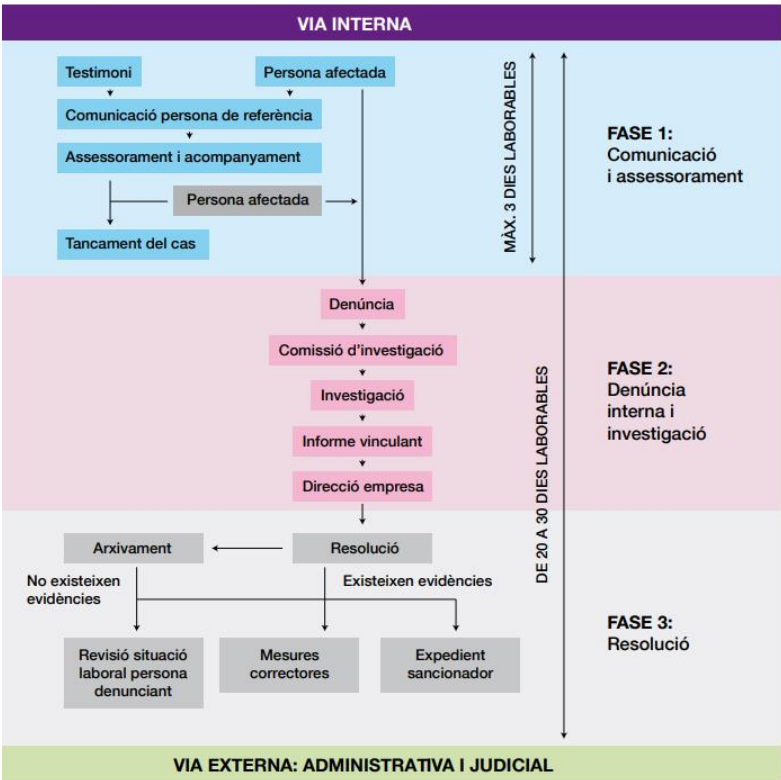
Segons l’informe vinculant elaborat per la Comissió d’investigació, la Junta emet una resolució del cas. Aquesta resolució s’emet com a màxim al cap dels 20 dies laborables des de l’inici del procediment, ampliables fins a 30.

Si hi ha evidències suficientment provades de l’existència d’una situació d’assetjament: inici de l’expedient sancionador per una situació provada d’assetjament i adopció de mesures correctores.

Si no hi ha evidències suficientment provades de l’existència d’una situació d’assetjament: arxivament de la denúncia.

A la resolució s’hi han de fer constar les dades identificatives de la persona denunciant i denunciada, la causa de la denúncia i els fets constatats.

S’adjunta un circuit d’actuació per a la prevenció i l’abordatge de l’assetjament:

7. Seguiment i avaluació

La Comissió de O-Dona realitzarà, amb caràcter bianual, un informe a presentar enfront la Junta Directiva, en el que s'informarà de tots els procediments i s'avaluarà el funcionament del protocol, amb expressa indicació d'aquells aspectes que hagin de ser modificats a efectes de millorar el seu funcionament.

8. Plantilla

FORMULARI DE DENUNCIA INTERNA, PROTOCOL PER A LA PREVENCIÓ, LA DETECCIÓ, L'ACTUACIÓ I LA RESOLUCIÓ DE SITUACIONS D'ASSETJAMENT SEXUAL, O DISCRIMINACIÓ PER RAÓ DEL SEXE I DE L'ORIENTACIÓ SEXUAL

DADES DE LA PERSONA QUE FORMULA UNA QUEIXA O DENUNCIA

Nom i Cognoms, DNI, Club/Federació, Càrrec o estament, Domicili, Telèfon, Correu electrònic

DADES DE LA PERSONA DENUNCIADA

Nom i Cognoms, DNI, Club/Federació, Càrrec o estament, Domicili, Telèfon, Correu electrònic

RELAT DELS FETS

Concretar el motiu i incloure documents probatoris si n'hi ha (incloent àudios, vídeos, missatges, correus etc..)

TESTIMONIS

Si n'hi ha, incloure'ls amb noms i cognoms, i contacte

- 1 Sr/a.....
- 2 Sr/a.....
- 3 Sr/a.....

DESITJA FORMULAR UNA QUEIXA O UNA DENUNCIA? QUEIXA DENUNCIA

DATA LOCALITAT I SIGNATURA